

Bendrasis Teismas panaikino Komisijos sprendimą atmesti skundą dėl Lenkijos valstybės kontroliuojamos bendrovės *PKP Cargo* tariamo piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi prekių vežimo geležinkeliais paslaugų rinkoje Lenkijoje

Jis pirmą kartą nagrinėjo, kokią įtaką sisteminiai ar bendri trūkumai, susiję su teisinės valstybės principo laikymusi valstybėje narėje, turi nustatant ginčui nagrinėti tinkamiausią konkurencijos instituciją

Krovinių siuntimo paslaugų teikimo sektoriuje veikianti Lenkijoje įsteigta bendrovė *Sped-Pro S.A.* (toliau – ieškovė) naudojosi Lenkijos valstybės kontroliuojamos bendrovės *PKP Cargo S.A.* teikiamomis krovinių vežimo geležinkeliais paslaugomis.

2016 m. lapkričio 4 d. ieškovė Europos Komisijai pateikė skundą dėl *PKP Cargo*. Skunde ji teigė, kad *PKP Cargo* piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi prekių vežimo geležinkeliais paslaugų rinkoje Lenkijoje, nes atsisakė su ja sudaryti daugiametę bendradarbiavimo sutartį rinkos sąlygomis.

2019 m. rugpjūčio 12 d. Sprendimu C(2019) 6099 *final*¹ (toliau – ginčijamas sprendimas) Komisija atmetė skundą iš esmės dėl to, kad Lenkijos konkurencijos institucija, jos nuomone, buvo tinkamesnė jį nagrinėti.

Šiomis aplinkybėmis ieškovė pareiškė Bendrajame Teisme ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo. Ji nurodė tris ieškinio pagrindus, grindžiamus atitinkamai jos teisės į tai, kad jos byla būtų išnagrinėta per protingą terminą, pažeidimu ir ginčijamo sprendimo motyvavimo stoka, teisinės valstybės principo pažeidimu Lenkijoje ir akivaizdžiomis klaidomis vertinant Sąjungos interesą tęsti skundo nagrinėjimą.

2022 m. vasario 9 d. sprendimu Bendrasis Teismas patenkino ieškinį ir panaikino visą ginčijamą sprendimą. Šia proga jis pirmą kartą nagrinėjo, kokią įtaką sisteminiai ar bendri trūkumai, susiję su teisinės valstybės principo laikymusi valstybėje narėje, turi nustatant ginčui nagrinėti tinkamiausią konkurencijos instituciją. Jis taip pat pateikė svarbių paaiškinimų dėl aplinkybių, kuriomis protingo termino pažeidimas gali lemti sprendimo atmesti skundą konkurencijos srityje panaikinimą.

Bendrojo Teismo vertinimas

Visų pirma, kiek tai susiję su protingo termino principu, Bendrasis Teismas, viena vertus, priminė, kad protingo termino paisymas vykdant administracines procedūras konkurencijos politikos srityje yra bendrasis Sąjungos teisės principas. Administracinės procedūros protingos trukmės principas dar kartą patvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 1 dalyje. Taigi Bendrasis Teismas pabrėžė, kad sprendimą dėl skundo konkurencijos srityje Komisija privalo priimti per protingą terminą. Kita vertus, Bendrasis Teismas vis dėlto pažymėjo, kad protingo termino principo pažeidimas gali lemti sprendimo atmesti skundą panaikinimą tik ieškovei įrodžius, kad protingo termino viršijimas turėjo įtakos jos galimybei ginti savo poziciją per šią procedūrą. Taip būtų, pavyzdžiui, tuo atveju, jei toks termino viršijimas būtų jai sutrukdęs surinkti ar pateikti

¹ 2019 m. rugpjūčio 12 d. Komisijos sprendimas C(2019) 6099 *final* (byla AT.40459 – Krovinių siuntimas geležinkeliais Lenkijoje – *PKP Cargo*).

Komisijai faktinius ar teisinius įrodymus, susijusius su skundžiama antikonkurencine veikla arba Sąjungos interesu ištirti bylą.

Atsižvelgdamas į šiuos principus, Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad nagrinėjamu atveju nėra reikalo spręsti, ar Komisija pažeidė protingo termino principą, nes ieškovė nepateikė jokių įrodymų, galinčių patvirtinti, kad tariamas šio termino viršijimas turėjo įtakos jos galimybei ginti savo poziciją per šią procedūrą. Dėl šios priežasties Bendrasis Teismas pripažino ieškinio pagrindą, susijusį su protingo termino principo pažeidimu, nepagrįstu.

Antra, dėl Sąjungos intereso tęsti skundo nagrinėjimą vertinimo Bendrasis Teismas pabrėžė, kad Komisija nepadarė jokios akivaizdžios vertinimo klaidos, kai nusprendė, kad skundžiami veiksmai iš esmės buvo susiję su prekių vežimo geležinkeliais paslaugų rinka Lenkijoje, kad Lenkijos konkurencijos institucija išsamiai susipažino su šiuo sektoriumi ir kad remdamasi šiais veiksniais ši institucija galėjo geriau išnagrinėti skundą. Be to, Bendrasis Teismas pažymėjo, kad ieškovė klaidingai tvirtina, jog vertindama Sąjungos interesą ištirti šią bylą Komisija turėjo atsižvelgti ir į kitus kriterijus. Dėl šios priežasties ieškinio pagrindas, susijęs su akivaizdžiomis klaidomis vertinant Sąjungos interesą tęsti skundo nagrinėjimą, taip pat buvo atmestas kaip nepagrįstas.

Trečia, kiek tai susiję su teisinės valstybės principo paisymu Lenkijoje, Bendrasis Teismas išnagrinėjo ieškovės argumentą, kad Komisija galėjo geriau išnagrinėti skundą, atsižvelgiant į sisteminius ar bendrus teisinės valstybės padėties trūkumus Lenkijoje ir, be kita ko, į Lenkijos konkurencijos institucijos ir šioje srityje kompetentingų nacionalinių teismų nepriklausomumo stoką.

Ginčijamame sprendime Komisija patikrino, ar dėl nurodytų trūkumų ji negalėjo atmesti skundo dėl motyvo, kad Lenkijos konkurencijos institucija galėjo geriau jį išnagrinėti. Šiuo tikslu ji pagal analogiją taikė dviejų etapų analizę, kuri yra privaloma vykdant Europos arešto orderius, siekiant užtikrinti pagrindinę teisę į teisingą bylos nagrinėjimą, kaip reikalaujama pagal Sprendimą *Minister for Justice and Equality (Teismų sistemos trūkumai)*²; taikant šią analizę pirmiausia vertinama, ar kyla realus pavojus, kad ši teisė bus pažeista dėl nepakankamo šios valstybės teismų nepriklausomumo, siejamo su sisteminiiais ir bendrais trūkumais toje valstybėje, o toliau tikrinama, ar, atsižvelgiant į konkrečias nagrinėjamo atvejo aplinkybes, suinteresuotajam asmeniui faktiškai kyla toks pavojus.

Šiuo klausimu Bendrasis Teismas pabrėžė, pirma, kad teisinės valstybės principo reikalavimų laikymasis yra svarbus veiksnys, į kurį Komisija turi atsižvelgti, nustatydama skundai nagrinėti tinkamiausią konkurencijos instituciją, ir kad šiuo tikslu Komisija pagrįstai galėjo pagal analogiją taikyti pirma nurodytą analizę. Iš tiesų, nors, be abejonės, yra akivaizdžių skirtumų tarp aplinkybių, dėl kurių priimtas minėtas teismo sprendimas, ir nagrinėjamos bylos aplinkybių, keli esminiai argumentai pateisina iš to sprendimo išplaukiančių išvadų taikymą pagal analogiją, nustatant konkurencijos instituciją, tinkamiausią išnagrinėti skundą dėl SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimo. Bendrasis Teismas nurodė, kad kaip ir laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės atveju, Komisijos, valstybių narių konkurencijos institucijų ir nacionalinių teismų bendradarbiavimas taikant SESV 101 ir 102 straipsnius grindžiamas tarpusavio pripažinimo, tarpusavio pasitikėjimo ir lojalaus bendradarbiavimo principais. Toliau Bendrasis Teismas konstatavo, kad pagal jurisprudenciją Komisija, prieš atmesdama skundą dėl Sąjungos intereso nebuvimo, įpareigojama įsitikinti, kad nacionalinės institucijos gali tinkamai apsaugoti pareiškėjo teises. Galiausiai Bendrasis Teismas pabrėžė, kad, kaip ir pirma nurodyto teismo sprendimo atveju, Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtinta pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą nepriklausomame teisme taip pat yra ypač svarbi veiksmingam SESV 101 ir 102 straipsnių taikymui, nes nacionaliniai teismai turi, viena vertus, tikrinti nacionalinių konkurencijos institucijų sprendimų teisėtumą ir, kita vertus, tiesiogiai taikyti šias nuostatas.

Antra, Bendrasis Teismas pažymėjo, kad Komisijos atliktas nurodytos analizės antrojo etapo vertinimas neatitiko Sąjungos teisės. Nagrinėjamu atveju ieškovė per administracinę procedūrą nurodė konkrečių požymių ir informacijos, kurie kaip visuma, anot jos, galėjo įrodyti, kad yra rimtų ir

² 2018 m. liepos 25 d. Sprendimas *Minister for Justice and Equality (Teismų sistemos trūkumai)*, ([C-216/18 PPU](#)), taip pat žr. Pranešimą spaudai [Nr. 113/18](#)).

pagrįstų priežasčių manyti, kad ji patirtų realų jos teisių pažeidimo pavojų, jeigu jos bylą nagrinėtų nacionalinės institucijos. Ši informacija buvo grindžiama, be kita ko, aplinkybėmis, kad *PKP Cargo* yra kontroliuojama valstybės, Lenkijos konkurencijos institucijos pirmininkas priklauso nuo vykdomosios valdžios, *PKP Cargo* patronuojančioji bendrovė priklauso asociacijai, kurios tikslas – ginti ir skatinti Lenkijos teismų sistemos reformą, Lenkijos konkurencijos institucija buvo nepakankamai griežta *PKP Cargo*, generalinis prokuroras buvo pateikęs prieštaravimų dėl šios institucijos sprendimų dėl *PKP Cargo*, taip pat konkurencijos teisės srityje kompetentingi nacionaliniai teismai nesugebėjo ištaisyti Lenkijos konkurencijos institucijos veiklos trūkumų dėl jų pačių nepakankamo nepriklausomumo. Ginčijamame sprendime Komisija nenagrinėjo šios informacijos ir iš esmės tik nurodė, kad ji nepagrįsta. Konstatavęs, kad Komisija konkrečiai ir tiksliai neišnagrinėjo įvairių ieškovės per administracinę procedūrą pateiktų įrodymų, Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija pažeidė iš nurodyto teismo sprendimo kylančias pareigas, taip pat pareigą motyvuoti.

PASTABA: Apeliacinis skundas tik teisės klausimais dėl Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties gali būti paduotas Teisingumo Teismui per du mėnesius ir dešimt dienų nuo tokio sprendimo ar nutarties įteikimo dienos.

PASTABA: Ieškiniu dėl panaikinimo siekiama panaikinti Sąjungos teisei prieštaraujančius Sąjungos institucijų teisės aktus. Tam tikromis sąlygomis valstybės narės, Sąjungos institucijos ir asmenys Teisingumo Teisme arba Bendrajame Teisme gali pareikšti ieškinį dėl panaikinimo. Jeigu ieškinys pagrįstas, teisės aktas panaikinamas. Atitinkama institucija turi užpildyti teisės spragą, kuri gali atsirasti panaikinus teisės aktą.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Bendrojo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127